

Protokol fra møde den 27. februar 2008 kl. 10:00 i Regionshuset, Viborg

Udvalget for kollektiv trafik og det regionale rutenet

Mødet startede kl. 10:00 og sluttede kl. 13:00

Tilstede: Bent Ove Pedersen, Laila Munk Sørensen, Bjarne Schmidt Nielsen, Aage Koch-Jensen, Bente Nielsen, Henrik Qvist, Poul Dahl

Afbud:

1. Oplæg om en ny regional rutestruktur for den kollektive trafik i Region Nordjylland

v/ Jes Vestergaard, kontorchef for Plan, miljø og infrastruktur og Aleks Danmark, trafikplanlægger, Region Nordjylland

2. Formål, principper og kriterier for det regionale rutenet i Region Midtjylland

Resumé

Den nuværende definition af regionalruter er simpel, nemlig at ruter, der overskrider en kommunegrænse, er regionalruter finansieret af Region Midtjylland. Det er besluttet, at rutenettet skal effektiviseres. Administrationen har udarbejdet forslag til principper og kriterier for et effektiviseret regionalt rutenet med fokus på pendling og betjening af regionale rejsemål. Administrationen foreslår, at principper og kriterier drøftes, og at administrationen på grundlag af drøftelserne i samarbejde med Midttrafik udarbejder et oplæg til rutenet. Administrationen foreslår, at der afholdes et ekstraordinært møde i udvalget for kollektiv trafik og det regionale rutenet den 14. maj 2008 med henblik på stillingtagen til oplægget.

Regional Udvikling indstiller,

- at** udvalget for kollektiv trafik og det regionale rutenet drøfter principper og kriterier for det regionale rutenet,
- at** administrationen i samarbejde med Midttrafik på grundlag af udvalgets drøftelser udarbejder et oplæg til rutenet med overslagsmæssige konsekvensvurderinger heraf for køreplanter, antal busser, forventede indtægter, mv., og
- at** der i forbindelse med møde i Panelet for kollektiv trafik den 14. maj 2008 afholdes et ekstraordinært møde i udvalget for kollektiv trafik og det regionale rutenet med henblik på stillingtagen til Midttrafiks og administrationens oplæg til rutenet.

Beslutning

Udvalget tilsluttede sig indstillingen fra administrationen.

Sagsfremstilling

Region Midtjylland overtog den 1. januar 2007 bestiller- og dermed finansieringsansvaret for et net af regionale ruter. Definitionen af regionalruter var simpel, nemlig at ruter, der overskrider en kommunegrænse, blev defineret som regionalruter, finansieret af Region Midtjylland.

På møde den 11. oktober 2006 vedtog Forberedelsesudvalget Trafikplan 2007, hvori det regionale rutenet er fastlagt. I Trafikplanen indgår, at rutenettet skal gennemgås og effektiviseres.

Det økonomiske tilskud til regional kollektiv trafik udgør ca. 40 % af Region Midtjyllands budget til regional udvikling. Administrationen forventer, at rammen også fremover vil udgøre samme andel af budgettet til regional udvikling.

Behovet for effektiviseringer er i 2007 blevet yderligere aktualiseret i forbindelse med, at regionens økonomi til kollektiv trafik er kommet under pres i form af merudgifter til dieselafgifter og Bus&Tog-samarbejdet.

Udvalget for kollektiv trafik og det regionale rutenet vedtog på sit møde den 23. januar 2008 en faseopdelt tidsplan for gennemførelse af rationaliseringerne og effektiviseringerne.

Fase 0, gennemføres ved køreplansskiftet i juni 2008 og evt. januar 2009

Fase 1, gennemføres ved køreplansskiftet i juni 2009

Fase 2, gennemføres fra 2010

Fase 0 og 1 er reduktioner med udgangspunkt i det eksisterende regionale rutenet. Med hensyn til fase 1 indledes der i foråret 2008 drøftelser med berørte kommuner om at overtage hele eller dele af kørslen.

Fase 2 omfatter en mere gennemgribende omlægning af det regionale rutenet. Heri indgår en redefinerings af, hvad der er regional kollektiv trafik, herunder hvilke principper og kriterier der skal være kendetegnende for regionale ruter.

Det er administrationens opfattelse, at en vigtig udfordring for et revideret rutenet er at tage højde for de ændringer, der er sket på arbejdsmarkedet og i folks transportadfærd igennem de seneste årtier. Der er redegjort nærmere herfor i vedlagte notat. På baggrund heraf er formålene med et moderniseret og effektiviseret regionalt rutenet at:

- Få flere passagerer på de regionale ruter og i den kollektive trafik i øvrigt
- Være et konkurrencedygtigt alternativ for pendlere, der ellers benytter bil
- Bidrage til at styrke den kollektive trafiks image
- Bidrage til en klar rollefordeling mellem regional og lokal kørsel
- Tilgodese uddannelsessøgende til ungdoms- og videregående uddannelser.

I stedet for at gennemføre rationaliseringer på det eksisterende rutenet som en langsom udtynding af ”de svageste ruter” er det administrationens opfattelse, at rutenettet skal nytænkes ud fra nogle overordnede principper, nemlig:

1. Det regionale rutenet dannes ved at forbinde hovedbyer (bycentre og regionale rejsemål) i hver sin kommune (også i naboregioner).
2. Rutenettet betjenes af X busser på de lange ruter suppleret med lynbusser på pendler-tunge dele af ruterne. X busser og lynbusser betjener regionale rejsemål på ruten, og stopper kun få steder.

I det omfang dele af rutenettet ved konkret vurdering ikke opfylder de beskrevne formål, fx om at tilgodese uddannelsessøgende til ungdoms- og videregående uddannelser, kan:

3. X bus- og lynbusserne suppleres med fortrinsvis parallelle regionalruter, der også betjener småbyer på ruten og foretager små afstikkere til regionale og lokale rejsemål, samt kan fungere som tilbringerruter til X busser, lynbusser og tog.

Med udgangspunkt i de visioner, strategier og anvisninger, som fremgår af udkastet til Regional Udviklingsplan, har administrationen opstillet nedenstående forslag til kriterier til fastlæggelse af serviceniveauet for de enkelte ruter:

- Pendling
- Regionale rejsemål
- Økonomi
- Passagertal
- Regional udvikling
- Sund fornuft
- Korrespondancer og mødetider

Administrationen foreslår, at udvalget for kollektiv trafik og det regionale rutenet drøfter principper og kriterier for et effektiviseret regionalt rutenet.

Konsekvenserne, herunder antal busser, køreplantimer mv., af et effektiviseret rutenet baseret på de beskrevne principper og kriterier kendes ikke. Derfor foreslår administrationen, at Midttrafik i samarbejde med administrationen udarbejder et oplæg til rutenet på baggrund af drøftelserne af principper og kriterier i udvalget for kollektiv trafik og det regionale rutenet. Oplægget skal bl.a. indeholde en overslagsmæssig konsekvensvurdering med hensyn til køreplantimer, antal busser, indtægtsforventninger mv.

Administrationen foreslår, at oplægget til rutenet drøftes på ekstraordinært møde i udvalget for kollektiv trafik og det regionale rutenet, med henblik på anbefaling til Forretningsudvalg og Regionsråd samt drøftelser med kommunerne i bl.a. Fagligt Forum. Det ekstraordinære møde foreslås afholdt i forbindelse med mødet den 14. maj 2008 i Panelet for kollektiv trafik.

Bilag

Notat om moderniseret og effektiviseret regionalt rutenet – formål, principper og kriterier, af 21. februar 2008.

3. Gennemførelse af ændringer i det regionale rutenet fra 2009

Resumé

Ændringer i det regionale rutenet som gennemføres i 2009 er første fase i omlægningen og effektiviseringen af det regionale rutenet og skal samtidig ses i forhold til udarbejdelse af Midttrafiks trafikplan. Da der på nuværende tidspunkt er stor usikkerhed om økonomien i den regionale busdrift og dermed behovet for gennemførelse af besparelser i 2009, foreslås det, at administrationen i samarbejde med Midttrafik og i dialog med kommuner arbejder videre med forslag til besparelser og effektiviseringer i det regionale rutenet fra 2009.

Regional Udvikling indstiller,

at administrationen i samarbejde med Midttrafik og i dialog med kommuner arbejder videre med forslag til besparelser og effektiviseringer i det regionale rutenet gældende fra 2009 med henblik på behandling af ændringsforslag på møde i udvalg for kollektiv trafik og det regionale rutenet den 14. maj 2008.

Beslutning

Udvalget tilsluttede sig indstillingen fra administrationen.

Sagsfremstilling

Regionsrådet besluttede på møde den 20. februar 2008 at bemyndige forretningsudvalget til at træffe endelig afgørelse om gennemførelse af forslag til ændringer i det regionale rutenet på møde den 4. marts 2008 efter, at Kommunekontaktrådet har haft mulighed for at udtale sig.

Regionen har endnu ikke modtaget svar fra Kommunekontaktrådet på Midttrafiks forslag til ændringer i rutenettet gældende fra 2008.

Midttrafiks aktuelle forslag til ændringer i rutenettet indebærer, at ændringer vedrørende rute 111 Hinnerup-Århus, etablering af ny rute mellem Hammel og Århus Nord samt rute 312 Silkeborg-Ejstrupholm tidligst kan træde i kraft fra januar 2009. Disse ændringer og andre er første fase i en større omlægning og effektivisering af det regionale rutenet og skal samtidigt ses i forhold til udarbejdelse af en trafikplan for Midttrafik.

Regionen har bedt Midttrafik om at gennemgå det regionale rutenet med henblik på en justering af det rutenet, som blev fastlagt i trafikplanen for 2007. Midttrafik har på den baggrund i efteråret 2007 udarbejdet et katalog (Projekt 21) med forslag til besparelser og effektiviseringer i rutenettet.

Kataloget omfatter

- nedlæggelse af ruter og strækninger, hvor der er begrænset pendling og trafik mellem byområder
- reduktion af kørsel med lav selvfinansiering og ringe benyttelse
- nedlæggelse af ture med få passagerer og
- bedre koordinering af lokal og regional kørsel.

Kataloget skal alene opfattes som en bruttoliste med forslag til overvejelse, og konsekvenserne af de enkelte forslag skal således analyseres nærmere. I kataloget indgår også de ændringsforslag gældende fra 2008, som forretningsudvalget behandler på møde den 4. marts 2008.

Der er på nuværende tidspunkt stor usikkerhed om økonomien i den regionale busdrift.

Midttrafik har oplyst, at et første skøn for regnskab for 2007 vil kunne gives ultimo februar 2008, mens resultat af indtægtsfordelingsmodellen først vil være klar til april. Midttrafik imødeser en større passagernedgang og dermed færre indtægter end forudsat. Endvidere forventes merudgifter til kontraktbetalinger, idet Midttrafik har fremskrevet kontraktudgifterne vedrørende busdriften med 2,2 %, men Danske Regioner har ændret dette skøn, således at der nu forventes en stigning på 4,5 % fra 2007 til 2008.

Det er derfor på nuværende tidspunkt meget vanskeligt at vurdere behovet for gennemførelse af besparelser i 2009.

I forhold til den godkendte tids- og procesplan for omlægning af det regionale rutenet forudsættes ændringer gældende fra 2009 at være fastlagt, så de kan indgå i regionens og kommunernes budgetlægning for 2009.

På den baggrund foreslår administrationen, at Regional Udvikling i samarbejde med Midttrafik og i dialog med kommuner arbejder videre med en konkretisering af besparelses- og effektiviseringsforslag med henblik på behandling i udvalget for kollektiv trafik og det regionale rutenet på møde den 14. maj 2008.

1-01-1-08

4. Studietur i maj 2008

Resumé

Der planlægges en studietur til Västra Götalandsregionen den 29.-30. maj 2008 for at hente inspiration til at løse udvalgets opgave med at opstille kriterier for et sammenhængende regionalt rutenet for den kollektive trafik.

Regional Udvikling indstiller,

- at** udvalget for kollektiv trafik og det regionale rutenet søger Regionsrådet om godkendelse af en studietur til Västra Götaland, og
- at** udvalget beder administrationen om at udarbejde endeligt forslag til program for studieturen samt ansøgning til behandling i Regionsrådet.

Beslutning

Udvalget tilsluttede sig indstillingen under forudsætning af, at studieturen kan godkendes af direktionen og den politiske ledelse.

Sagsfremstilling

Udvalget for kollektiv trafik og det regionale rutenet har til opgave at opstille kriterier for et sammenhængende regionalt rutenet. En tilsvarende opgave har andre regioner i vores nabolande også stået overfor. For at kunne lære af hinanden og bruge hinandens erfaringer foreslås en studietur for udvalget den 29.-30. maj 2008 til Västra Götaland i Sverige.

Västra Götalandsregionen har i de sidste år indgået i et projekt "K 2020", som har haft til formål at opstille en langsigtet strategi for kollektiv trafik i regionen.

Hovedresultaterne af dette arbejde er:

1. Ændring af rutenettet fra en radial struktur til en netværksstruktur med gode forbindelser mellem transportformerne
2. Kortere rejsetid
3. Større frekvens
4. Udvikling af knudepunkter
5. Garanti for højt niveau på kvalitet og service

Målsætningen for den kollektive trafik er, at passagertallet fordobles, samtidig med at tilvæksten i biltrafikken bliver lavere end ellers. Konkret betyder det, at markedsandelen af rejsende med kollektiv trafik skal øges fra 24 % til 40 % i løbet af en 20 års periode. Derfor foreslås nye forbindelser og knudepunkter, som sammen med egne traceer til bus og sporvogn skal

give kortere rejsetid og øget fremkommelighed. Det er helt essentielt, at rejsetiden bliver kortere for den kollektive trafik.

På studieturen vil dette projekt blive præsenteret, og der vil blive lejlighed til at diskutere overvejelserne bag, og hvordan implementeringen foregår i praksis.

Udkast til program:

Møde hos Västra Götalandsregionen: Infrastruktur, organisering af kollektiv trafik, regionens mål og kriterier for regionale rejser, m.v.

Møde hos Västtrafik: Strategier for regional kollektiv trafik. Præsentation af ”K 2020”-projektet. Brug af alternative drivmidler i busser. Erfaring med brug af rejsekort.

Besøg og rundvisning: Niels Eriksson terminalen, stambusser i Göteborg m.v.

Evt. præsentation af biogassamarbejdet i Göteborg ”Biogas Väst”.

5. Eventuelt

Administrationen orienterede om henvendelse til Bent Ove Pedersen fra Vestjysk Busser.

Aage Koch-Jensen orienterede om en borgerhenvendelse om over to timers ventetid på siddende patientbefordring.

Bjarne Schmidt Nielsen orienterede om status på samarbejdet mellem de to privatbaner.

Laila Munk Sørensen spurgte om problemerne med takstharmonisering i det gamle VAFT-område. Midttrafik arbejder på at løse problemet.